

UCHWAŁA NR 210/XXVII/2020
Rady Miejskiej w Gostyninie
z dnia 26 listopada 2020 r.
w sprawie: przyjęcia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych na 2021 rok

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 Ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 713) oraz art. 4¹ ust. 1 i ust 2 Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 z późn. zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się jako obowiązujący na terenie miasta Gostynina, Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2021 rok, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Gostynina.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2021 roku.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Andrzej Hubert Reder

ZAŁĄCZNIK
do Uchwały Nr 210/XXVII/2020
Rady Miejskiej w Gostyninie
z dnia 26 listopada 2020 r.
w sprawie: przyjęcia Miejskiego Programu Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2021 rok

MIEJSKI PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA 2021 ROK

CELE MIEJSKIEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Do głównych celów Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2021 rok należy:

- 1) ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych wynikających ze spożywania alkoholu;
- 2) ograniczenie zjawiska picia alkoholu przez dzieci i młodzież;
- 3) ograniczenie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz zwiększenie skuteczności pomocy rodzinom;
- 4) wzmocnienie działań w zakresie promocji zdrowego stylu życia i edukacji publicznej, promowania postaw społecznych ważnych dla profilaktyki uzależnień i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 5) rozwój istniejącego systemu pomocy dla osób uzależnionych od alkoholu, członków ich rodzin oraz ofiar i sprawców przemocy w rodzinie;
- 6) zwiększenie dostępu do oferty pomocowej poprzez wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, innych uzależnień oraz przemocy w rodzinie.

ZADANIA MIEJSKIEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

- I. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu oraz działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- II. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach profilaktyczno-wychowawczych;
- IV. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- V. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ograniczenie dostępności fizycznej alkoholu;
- VI. Wydzielenie w budżecie miasta środków finansowych przeznaczonych na realizację Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

SPOSOBY REALIZACJI ZADAŃ MIEJSKIEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Zadanie I

Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu oraz działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Zadanie ma na celu zapewnienie osobom uzależnionym od alkoholu, osobom pijącym w sposób szkodliwy i ryzykowny oraz ich bliskim, odpowiedniej oferty pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej. Przedsięwzięcia realizowane w ramach tego zadania będą miały na celu ograniczenie szkód zdrowotnych, wynikających ze szkodliwego picia alkoholu oraz uzależnienia od alkoholu, poprawę stanu psychofizycznego i funkcjonowania społecznego osób uzależnionych od alkoholu oraz ich rodzin.

Realizacja wymienionego zadania odbywać się będzie w szczególności poprzez:

- 1) działalność profilaktyczno-terapeutyczną Dziennego Punktu Wsparcia Osób Uzależnionych i ich Rodzin „Przebudzenie”;
- 2) współpracę z zakładami leczenia odwykowego w formie:
  - a) doposażenia w pomoce i sprzęt niezbędny do diagnozy, leczenia i prowadzenia zajęć terapeutycznych i programów zdrowotnych, zakup materiałów edukacyjnych dla pacjentów i terapeutów;
  - b) dofinansowania kształcenia pracowników leczenia odwykowego – szkoleń i kursów specjalistycznych, staży, superwizji, itp.;
- 3) działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 4) opłacenie kosztów biegłych orzekających w przedmiocie uzależnienia od alkoholu – psychologa oraz psychiatry;
- 5) opłacenie kosztów sądowych związanych z kierowaniem wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego.

Zadania Dziennego Punktu Wsparcia Osób Uzależnionych i ich Rodzin „Przebudzenie”:

- 1) poszerzenie oferty pomocy osobom uzależnionym poprzez realizację programów mających naukowo dowiedzioną skuteczność tj.:
  - program ograniczania picia;
  - program redukcji szkód i inne.
- 2) wsparcie osób uzależnionych po procesie leczenia i pomoc w powrocie do prawidłowego funkcjonowania w środowisku i pełnienia ról społecznych;
- 3) udzielanie specjalistycznej pomocy i wsparcia rodzicom, których dzieci upijają się lub/i zażywają inne środki psychoaktywne;
- 4) indywidualna i grupowa pomoc terapeutyczna dla osób współuzależnionych;
- 5) realizacja programów profilaktycznych ukierunkowanych na zwiększenie kompetencji wychowawczych rodziców w obszarze profilaktyki i ryzykownych zachowań ich dzieci.

Zadania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- 1) podejmowanie czynności zmierzających do podjęcia leczenia odwykowego osób zgłoszonych do Komisji:
  - a) przeprowadzanie rozmów w sprawach osób nadużywających alkoholu,
  - b) przyjmowanie i rejestrowanie wniosków o leczenie odwykowe wpływających z instytucji, np. Prokuratury Rejonowej, Komendy Powiatowej Policji, Sądu Rejonowego, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz od członków rodzin osób nadużywających alkoholu,
  - c) motywowanie osób zgłoszonych do Komisji do podjęcia leczenia odwykowego,
  - d) monitorowanie przebiegu leczenia,
  - e) podejmowanie działań w stosunku do osób pijących alkohol w sposób ryzykowny i szkodliwy oraz kierowanie ich do miejsc pomocy specjalistycznej.
- 2) podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu:
  - a) zlecenie przeprowadzania badań przez zespół biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania formy leczenia osób zgłaszanych do Komisji,
  - b) kierowanie wniosków do Sądu o nałożenie obowiązku leczenia w zakładzie lecznictwa odwykowego,
  - c) wnoszenie środków odwoławczych od orzeczeń sądów pierwszej instancji w sprawach o zobowiązanie do leczenia,
  - d) występowanie członków Komisji w charakterze strony przed Sądem w sprawach o leczenie odwykowe.
- 3) opiniowanie wydawania zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży.
- 4) zawiadamianie Prokuratury o przestępstwie znęcania się nad rodziną oraz zawiadamianie Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Komendy Powiatowej Policji o zaistniałej przemocy w rodzinie.
- 5) udział w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego i grupach roboczych powoływanych zgodnie z Ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
- 6) prowadzenie działań kontrolnych, interwencyjnych i profilaktyczno-edukacyjnych w placówkach sprzedaży napojów alkoholowych (zgodnie z art. 18 ust. 8 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi).
- 7) udział członków Komisji w szkoleniach z zakresu profilaktyki uzależnień, rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Członkom Komisji przysługuje również dofinansowanie kosztów udziału w szkoleniach, seminariach i konferencjach.
- 8) członkom Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za pracę indywidualną, w zespołach i na posiedzeniach Komisji przysługuje wynagrodzenie w formie umowy cywilnoprawnej w wysokości:
  - a) 250,00 zł złotych brutto za udział w posiedzeniu dla przewodniczącej Komisji,
  - b) 150,00 zł złotych brutto za udział w posiedzeniu dla członka Komisji.

Zadanie II

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Problemy alkoholowe występujące w rodzinie mają negatywny wpływ na życie i funkcjonowanie wszystkich jej członków. Celem zadania jest podejmowanie wszelkich możliwych działań mających na celu zapewnienie kompleksowej pomocy specjalistycznej rodzinom z problemem alkoholowym oraz z przemocą domową w formie poradnictwa, edukacji, pomocy specjalistycznej oraz terapii. W ramach tego zadania podejmowane będą działania sprzyjające poprawie funkcjonowania członków rodzin z problemem alkoholowym, poszerzania wiedzy społeczeństwa na temat przemocy w rodzinie, możliwości przeciwdziałania zjawisku oraz sposobów reagowania i uzyskiwania pomocy.

Realizacja zadania odbywać się będzie w szczególności poprzez:

- 1) organizowanie i finansowanie działalności Miejskiego Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego dla Ofiar Przemocy w Rodzinie i Osób Uzależnionych od Alkoholu i Narkotyków;
- 2) realizacja programów terapeutycznych skierowanych do ofiar i sprawców przemocy domowej jako zjawisko współistniejące z problemami uzależnienia;
- 3) upowszechnianie informacji dot. zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym poprzez prowadzenie lokalnych kampanii informacyjno-edukacyjnych, przygotowanie i upowszechnianie informacji na temat lokalnej oferty pomocy dla członków rodzin z problemem przemocy i uzależnień (ulotki, broszury, plakaty itp.).

Zadania Miejskiego Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego dla Ofiar Przemocy w Rodzinie i Osób Uzależnionych od Alkoholu i Narkotyków

- 1) rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielenie stosownego wsparcia, porady prawnej i informacji o możliwości uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy.
- 2) motywowanie osób współuzależnionych do ewentualnego podjęcia terapii w placówkach specjalistycznych i uczestnictwa w spotkaniach grup samopomocowych.
- 3) motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie do podjęcia decyzji w sprawie zmiany szkodliwego wzoru picia.
- 4) motywowanie osób uzależnionych do podjęcia leczenia odwykowego oraz terapii w placówkach leczenia odwykowego.
- 5) udzielanie pomocy prawnej osobom doznającym przemocy fizycznej i psychicznej;
- 6) współdziałanie z innymi podmiotami zajmującymi się rozwiązywaniem problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.
- 7) prowadzenie dokumentacji.

Zadanie III

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach profilaktyczno-wychowawczych.

W ramach zadania będą prowadzone działania w obszarze profilaktyki uzależnień skierowane do całej społeczności lokalnej. Realizowane projekty będą miały na celu promocję zdrowego stylu życia, utrwalanie postaw abstynenckich, osłabianie wpływu czynników ryzyka oraz wzmacnianie czynników chroniących w szkole, rodzinie oraz środowisku lokalnym. Jednym z głównych celów tych programów będzie rozwój różnych umiejętności u uczestników programów. U dzieci i młodzieży będą to umiejętności psychospołeczne i emocjonalne (umiejętności interpersonalne, podejmowanie decyzji, kierowanie swoimi emocjami, radzenie sobie ze stresem). U rodziców natomiast będzie to rozwój umiejętności wspierania emocjonalnego dzieci, utrzymywania z nimi dobrych relacji, efektywnego monitorowania, rozwiązywania problemów związanych z edukacją szkolną, dyscyplinowania dzieci bez stosowania przemocy, komunikowania oczekiwań dotyczących zasad i wartości oraz zachowań problemowych.

Realizacja zadania odbywać się będzie w następujący sposób:

- 1) upowszechnianie oraz wdrażanie uniwersalnych programów profilaktycznych, autorskich oraz rekomendowanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego, z obszaru profilaktyki uniwersalnej adresowanych do dzieci, młodzieży, rodziców i wychowawców realizowanych w ramach zajęć pozalekcyjnych na terenie placówek oświatowych;
- 2) upowszechnianie oraz wdrażanie programów profilaktycznych dla rodziców i aktywna współpraca z nimi w obszarze profilaktyki;
- 3) prowadzenie edukacji publicznej na temat działania alkoholu na organizm i ryzyka szkód w obszarze:
  - prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu,
  - zaburzeń relacji rodzinnych i społecznych;
- 4) organizowanie i finansowanie działalności Miejskiego Punktu Wsparcia Dziennego dla Dzieci „Bartek” realizującego program profilaktyczno-wychowawczy dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, w tym:
  - finansowanie zatrudnienia dwóch pracowników merytorycznych,
  - realizacja programu profilaktyczno-wychowawczego,
  - dożywianie dzieci uczestniczących w programie profilaktyczno-wychowawczym,
  - zakup materiałów i wyposażenia,
  - zakup energii elektrycznej i CO,
  - wywóz nieczystości,
  - finansowanie bieżących remontów i napraw,
  - organizacja i finansowanie zabawy choinkowej i zakup paczek świątecznych dla dzieci.

Zadania Miejskiego Punktu Wsparcia Dziennego dla Dzieci „Bartek”

Zaburzenia życia rodzinnego wynikające z choroby alkoholowej sprawiają, iż dzieci nie mogą liczyć na wsparcie i pomoc bliskich. Pomoc musi nadejść z zewnątrz. W związku z tym udzielanie pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym jest jednym z priorytetowych zadań miasta. Zadanie to jest realizowane m.in. poprzez działalność Miejskiego Punktu Wsparcia Dziennego dla Dzieci „Bartek”.

Do zadań głównych Miejskiego Punktu Wsparcia Dziennego dla Dzieci „Bartek” należy praca z dziećmi, a w szczególności:

- 1) organizacja czasu wolnego, prowadzenie zajęć tematycznych;
- 2) dożywianie dzieci;
- 3) rozpoznanie sytuacji dziecka w kontekście jego sytuacji rodzinnej;
- 4) pomoc dziecku w radzeniu sobie z życiowymi problemami i kryzysami (rodzinnymi, związanymi z relacjami z rówieśnikami, szkolnymi w tym indywidualna pomoc w nauce itp.);
- 5) stała, systematyczna współpraca z rodziną dziecka;
- 6) współpraca z innymi instytucjami (np. z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Sądem Rejonowym Wydział Rodzinny i Nieletnich, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, ze szkołami itp.);
- 7) prowadzenie dokumentacji.

Zadanie IV

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Istotną rolę w zakresie prowadzonych działań w obszarze profilaktyki uzależnień, rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy w rodzinie odgrywa zaangażowanie podmiotów realizujących zadania w wymienionym zakresie. Celem zadania będzie dalsza kontynuacja i doskonalenie współpracy z instytucjami, organizacjami pozarządowymi oraz osobami fizycznymi. Współpraca dotyczyć będzie finansowania oraz merytorycznego wspierania projektów dotyczących zmniejszenia rozmiaru problemów wynikających z uzależnień, realizowanych przez w/w podmioty. Ważnym elementem zadania będzie wspieranie działalności stowarzyszeń abstynenckich i ruchów samopomocowych, które spełniają bardzo znaczącą rolę w procesie pomocy osobom uzależnionym od alkoholu, jak również członkom ich rodzin.

Realizacja zadania odbywać się będzie poprzez:

- 1) współpracę i wspieranie stowarzyszeń abstynenckich, oraz ruchów samopomocowych takich jak: Al-Anon, AA, DDA, itp.;
- 2) współpraca z Komendą Powiatową Policji, Miejskim Centrum Kultury, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej przy realizacji programów profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży;

- 3) współpracę z instytucjami i organizacjami pozarządowymi w celu wymiany doświadczeń i integracji środowiska zawodowego osób zajmujących się profilaktyką uzależnień i rozwiązywaniem problemów alkoholowych.

Zadanie V

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego

Prowadzenie działań kontrolnych i interwencyjnych w placówkach sprzedaży napojów alkoholowych mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia podejmowanych przez członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy współpracy Komendy Powiatowej Policji.

Zadanie VI

Wydzielenie w budżecie miasta środków finansowych przeznaczonych na realizację Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Zgodnie z art. 11¹ Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w celu pozyskania dodatkowych środków na finansowanie zadań określonych w art. 4¹ ust. 1 ww. ustawy gminy pobierają opłatę za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, o których mowa w art. 18 ustawy. Uzyskane środki finansowe z wymienionych opłat zostają zabezpieczone w budżecie miasta i przeznaczone będą na realizację Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.

Na realizację Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2021 rok zaplanowano środki finansowe w wysokości nie mniejszej niż 400 000,00 zł.

Wysokość środków przeznaczonych na realizację poszczególnych zadań określona będzie w Uchwale Budżetowej Miasta Gostynina na rok 2021.

Uzasadnienie

Zadania określone w Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2021 rok mają na celu podejmowanie możliwie szerokiego zakresu inicjatyw służących ograniczeniu problemów związanych z alkoholem..

Podstawę prawną do tego typu działań stanowi Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 z późn. zm.) a także po części ustawa o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2365 z późn. zm.). Ustawy określają najważniejsze kategorie zadań, które należą do zadań własnych gminy i powinny być realizowane w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, uchwalanego corocznie przez Radę Gminy.

Działania prowadzone w ramach Programu Profilaktycznego będą, podobnie jak w latach ubiegłych, skorelowane z działaniami z zakresu przeciwdziałania narkomanii oraz przemocy w rodzinie. Projekty dotyczące udzielania pomocy osobom uzależnionym od alkoholu oraz ich rodzinom będą uwzględniały również możliwość korzystania z pomocy osobom uzależnionym od narkotyków oraz ich rodzinom.

Przy konstruowaniu Programu wykorzystano sporządzoną na zlecenie Urzędu Miasta Gostynina diagnozę pn. „Badanie zagrożeń społecznych na terenie miasta Gostynina” .

Z ww. opracowanej diagnozy wynika, że programy profilaktyczne powinny być skierowane do szerokiego grona mieszkańców Gostynina w różnym wieku i o różnym statusie społecznym i zawodowym (szczególnie nakierowane na młode osoby wchodzące w dorosłość), skierowane również do dzieci i młodzieży szkolnej, rodziców. Dlatego też spektrum odbiorców niniejszego Programu jest szerokie i skierowane do wszystkich ww. potencjalnych adresatów. Ponadto diagnoza wskazała, iż większość osób w Gostyninie, w razie problemów zwróciłoby się do najbliższej rodziny/ rodziców, dlatego Program zakłada realizację programów adresowanych do rodziców, które rozwijają m.in. umiejętności wspierania emocjonalnego dzieci, utrzymywania z nimi dobrych relacji, czy dyscyplinowania dzieci bez stosowania przemocy. Raport wskazał, iż młodzi ludzie posiadają niezbędne informacje dot. szkodliwości środków uzależniających, dlatego do realizacji proponujemy programy nastawione na rozwijanie u młodzieży umiejętności życiowych, które odpowiadają za poprawną realizację zadań rozwojowych okresu dorastania. Do tych umiejętności zalicza się m.in. adekwatną samoświadomość, panowanie na emocjami, określanie celów, umiejętność przyjmowania perspektywy innych ludzi, umiejętność podejmowania odpowiedzialnych decyzji i wyborów.

Przy opracowaniu niniejszego Programu wykorzystano także „Rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2021 roku” wydane przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz wnioski Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, organizacji pozarządowych i przedstawicieli instytucji zajmujących się profilaktyką uzależnień i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, zgłaszane do Wydziału Promocji Miasta i Ochrony Zdrowia Urzędu Miasta Gostynina.